

Maribor, 1.4.2020

OBVESTILO 1-2020 – EKO

Spoštovani ekološki pridelovalci!

Nepričakovani pojav epidemije koronavirusa je do temeljev zamajal ustaljeni način življenja vseh nas in med nas vnesel skrb, strah in končno spet zavest, da ga lahko le s skupnimi močmi premagamo.

Upošteva je navodila vlade smo na Inštitutu sprejeli določene varnostne ukrepe, med katere sodi tudi izvedba terenskih kontrol. Mnenja smo, da je le-te smiselno pričeti izvajati šele, ko bo nevarnost epidemije mimo. V izjemnih primerih pa bomo, na vašo željo, kontrolo izvedli tudi, ko bodo zagotovljeni vsi ukrepi zaščite osebja.

Zahvaljujemo se vam za poslano prijavo in za izkazano zaupanje do Inštituta KON-CERT Maribor. Hkrati pa vam tudi zagotavljamo, da bomo v tem zahtevnem času postopke certificiranja izvedli v skladu z zavezami, ki jih imamo do vas in potrošnikov.

V prvem letošnjem obvestilu vas seznanjamo z naslednjimi vsebinami:

- **Sprememba Pravil postopka certificiranja (4.1.0)**
- **Sprememba Postopkov certificiranja ... (4.1.1)**
- **Sprememba zakonodaje**
- **Podatkovna zbirka ekološkega semena**
- **Seznam dovoljenih sredstev v ekološki pridelavi**
- **Osnovne snovi**
- **Izvajalci analiz**
- **Kontrolorji 2020**
- **Najpogostejša neskladja ob kontrolah v letu 2019**
- **Priprava na kontrolni pregled**
- **Odprava neskladij**
- **Neporavnane obveznosti**

Spremembe Pravil postopka (4.1.0) in postopkov certificiranja (4.1.1).

S 1.4.2020 se pričneta uporabljati dva dopolnjena dokumenta; Pravila postopka certificiranja (4.1.0) in Postopki certificiranja procesov ekološke pridelave in predelave na kmetijskem gospodarstvu, v predelovalnih obratih, pri uvoznikih in trgovcih ekoloških pridelkov/živil, v obratih javne prehrane ter pri proizvajalcih krme (4.1.1). Ključni spremembi se nanašata na:

- dejavnost certificiranja proizvajalcev krme, ki je v postopku širitve akreditacije Inštituta in
- spremembo vodstva Inštituta, saj s 1.4.2020 vodenje prevzema Robert Rojko, univ. dipl. inž. živilstva.

Celotna pravila postopka (4.1.0) in postopki certificiranja (4.1.1) so objavljena na spletni strani Inštituta www.kon-cert.si

1. Sprememba zakonodaje

Z dnem 17. december 2019 je bila spremenjena Uredba 889/2008 z (Izvedbena Uredbo Komisije 2019/2164).

Spremembe priloge I (gnojila) Uredbe (ES) 889/2008

Skupina EGTOP je v svojih priporočilih glede gnojil ⁽³⁾ med drugim ugotovila, da snovi "bioogljje", "odpadki mehkužcev in jajčne lupine" ter "huminske in fulvične kisline" izpolnjujejo cilje in načela ekološke pridelave. Zato bi bilo treba navedene snovi vključiti v Prilogo I k Uredbi (ES) št. 889/2008. Skupina EGTOP je prav tako

priporočila, naj se pojasni opredelitev "kalcijevega karbonata" iz navedene priloge

Spremembe priloge II (pesticidi – fitofarmacevtska sredstva) Uredbe (ES) 889/2008

Skupina EGTOP je v svojih priporočilih glede fitofarmacevtskih sredstev ⁽⁴⁾ med drugim ugotovila, da snovi "maltodekstrin", "vodikov peroksid", "terpeni" (evgenol, geraniol in timol), "natrijev klorid", "cerevisan" in piretrini iz rastlin, ki niso *Chrysanthemum cinerariaefolium*, izpolnjujejo cilje in načela ekološke pridelave. Zato bi bilo treba navedene snovi vključiti v Prilogo II k Uredbi (ES) št. 889/2008. Skupina EGTOP je poleg tega pripravila priporočila glede sestave navedene priloge.

Spremembe priloge VI (Krmni dodatki za prehrano živali) Uredba (ES) 889/2008

Skupina EGTOP je v svojih priporočilih glede krme ⁽⁵⁾ med drugim ugotovila, da snovi "gumi guar" kot krmni dodatek, "izvleček pravega kostanja" kot senzorični dodatek in "brezvodni betain" za monogastrične živali in samo naravnega ali ekološkega izvora izpolnjujejo cilje in načela ekološke pridelave. Zato bi bilo treba navedene snovi vključiti v Prilogo VI k Uredbi (ES) št. 889/2008. V navedeni prilogi so sklici na nekatere silirne dodatke nejasni in bi jih bilo treba pojasniti, da bi preprečili zmedo.

Spremembe priloge VIII (Nekateri proizvodi in snovi za uporabo v proizvodnji predelane ekološke hrane, kvasa in proizvodov iz kvasa) Uredba (ES) 889/2008

Skupina EGTOP je v svojih priporočilih glede hrane ⁽⁶⁾ med drugim ugotovila, da snovi "glicerol" kot humektant v želatinastih kapsulah in površinski plasti v tabletah, "bentonit" kot pomožno tehnološko sredstvo, "L(+) mlečna kislina in natrijev hidroksid" kot pomožno tehnološko sredstvo za ekstrakcijo rastlinskih beljakovin, "gumi tara v prahu" kot sredstvo za zgoščevanje ter "izvleček hmelja in izvleček borove smole" v proizvodnji sladkorja izpolnjujejo cilje in načela ekološke pridelave. Zato bi bilo treba navedene snovi vključiti v Prilogo VIII k Uredbi (ES) št. 889/2008. Skupina EGTOP je prav tako priporočila, da se za gumi taro v prahu, lecitine, glicerol, gumi iz zrn rožičevca, gelanski gumi, arabski gumi, gumi guar in karnavbov vosek zahteva, da se proizvajajo ekološko. Da bi omogočili dovolj časa za prilagoditev tej novi zahtevi, bi bilo treba izvajalcem dati na voljo triletno prehodno obdobje.

Spremembe Priloge VIIIa (Proizvodi in snovi, ki se lahko uporabljajo ali dodajajo ekološkim proizvodom vinskega sektorja) Uredba (ES) 889/2008.

V Prilogi VIIIa k Uredbi (ES) št. 889/2008 so nekateri sklici na imena dodatkov netočni in bi jih bilo treba pojasniti, da bi preprečili zmedo.

Celotno vsebino Izvedbene Uredbe Komisije 2019/2164 najdete na naši spletni strani www.kon-cert.si

2. Podatkovna zbirka ekološkega semena

Na spletni strani MKGP je bila 13.3.2020 objavljena ažurirana **Podatkovna zbirka ekološkega semena, semenskega krompirja in vegetativnega razmnoževalnega materiala**, kjer lahko preverite, katera ekološka semena in sadike so na voljo pri slovenskih ponudnikih. Do zbirke lahko dostopate preko naslednje povezave:

http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/kmetijstvo/ekolosko_kmetovanje/podatkovna_zbirka_ekoloskega_semena_semenskega_krompirja_in_vegetativnega_razmnozevalnega_materiala/

Poveza do podatkovne zbirke je objavljena tudi na naši spletni strani www.kon-cert.si.

Vlogo za uporabo ne ekološkega semenskega materiala je potrebno posredovati pred uporabo.

3. Seznam dovoljenih sredstev v ekološki pridelavi

Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin na svoji spletni strani objavlja ažuriran seznam registriranih FFS, ki so dovoljena za ekološko kmetovanje:

http://spletni2.furs.gov.si/FFS/REGSR/FFS_sezn.asp?L=1&S=2&top=1#FFS Pri izbiri FFS je potrebno upoštevati tako vrsto kulture, kot namen, za katerega je posamezno sredstvo registrirano. Pri uporabi FFS je potrebno upoštevati tudi nacionalno zakonodajo o registraciji fitofarmacevtskih sredstev.

4. Osnovne snovi

Na spletni strani www.gov.si se nahaja seznam osnovnih snovi, ki so dovoljene v ekološkem kmetijstvu. Snovi ki so dovoljene v ekološkem kmetijstvu so v tabeli označene z DA v rubriki »Dovoljeno v ekološki pridelavi v skladu z Uredbo (EC) 889/2008«.

Celotni seznam osnovnih snovi najdete na spodnji povezavi.

<https://www.gov.si teme/osnovne-snovi-za-varstvo-rastlin/>

	Slovensko ime	Latinsko ali angleško ime	Snovi smejo uporabniki uporabljati v ekološki pridelavi
1	Njivska preslica	<u>Equisetum arvense L.</u>	da
2	Hitosan hidroklorid	<u>Chitosan Hydrochloride</u>	da
3	Saharoza	<u>Sucrose</u>	da
4	Kalcijev hidroksid	<u>Calcium hydroxide</u>	da
5	Fruktoza	<u>Fructose</u>	da
6	Lecitin	<u>Lecithins</u>	da
7	Lubje vrbe	<u>Salix spp. cortex</u>	da
8	Kis	<u>Vinegar</u>	da, vendar ne kot herbicid
9	Natrijev hidrogen karbonat	<u>Sodium hydrogen carbonate</u>	da
10	Diamonijev fosfat	<u>Diammonium phosphate</u>	da
11	Sirotko	<u>Whey</u>	da
12	Sončnično olje	<u>Sunflower oil</u>	da
13	Kopriva	<u>Urtica spp.</u>	da
14	Pivo	<u>Beer</u>	da
15	Gorčična semena v prahu	<u>Mustard seed powder</u>	da
16	Čebulno olje	<u>Onion oil</u>	da

5. Izvajalci analiz

Predvideni izvajalci/laboratoriji za izvedbo analiz v 2020 so:

- Nacionalni inštitut za biologijo, Večna pot 111, 1000 Ljubljana
- Kmetijski inštitut Slovenije, Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana

- Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor

V primeru nestrinjanja z izvajalcem analiz lahko v roku 8 dni od dneva prejema obvestila, podate pisno zahtevo z utemeljitvijo. Vašo zahtevo bo obravnaval direktor.

6. Kontrolorji 2020

Kontrole v sezoni 2020 bodo opravljali naslednji kontrolorji:

Klinar Klemen, Paulič Klemen, Pesek Boštjan, Puž Mladen, Feregotto Ervin, Tomišek Nuša, Rituper Dejan, Rantaša Jože, Tekavec Valentin, Weiland Andrej, Kotnik Andreja, Škrinjar Mavrin Maja, Aleksič Valentina, Navršnik Tatjana, Merkač Dani, Šavle Daniela, Vajda Katarina, Redek Jernej, Fošnaric Davorin, Fužir Mateja, Hladnik Katja, Kobold Primož.

Če se s katerim od imenovanih kontrolorjev ne strinjate, lahko v roku 8 dni od prejema obvestila podate pisno zahtevo z utemeljitvijo za zamenjavo kontrolorja. Vašo zahtevo bo obravnaval direktor.

7. Najpogostejše kršitve ob kontrolah v letu 2019

V lanskem letu so bile ob kontrolah ugotovljene različne kršitve na kmetijskih gospodarstvih. V spodnji tabeli so prikazane najpogostejše kršitve, razvrščene v padajočem vrstnem redu:

1.	Neustrezen dokup živali
2.	Uporaba konvencionalnih nerazkuženih semen/sadik brez odobritve kontrolne organizacije
3.	Neustrezne deklaracije (logotip, šifra, ime proizvajalca, količine...)
4.	Pomanjkljivo označene živali
5.	Neustrezni namestitveni pogoji za živali.
6.	Neustrezna krma za živali
7.	Upravljanje tal in gnojenje (manjkajo analize tal in gnojilni načrti)
7.	Ni analize tal, gnojilnega načrta...

Pri uporabi dovoljenih ekoloških gnojil na kmetijskih gospodarstvih je potrebno pred uporabo gnojil pridobiti dokazila o potrebah uporabe nekega gnojila (analize tal in gnojilni načrti).

Kršitve na terenu smo ugotavljali tudi pri pridobivanju dovoljenj s strani MKGP za izjeme (odstranjevanje rogov, dokup perutnine...). Izjemo

vam mora pristojno ministrstvo odobriti pred izvedbo nekega ukrepa.

Primer: na kmetiji ste teletom odstranili rogove, po odstranitvi pa ste podali vlogo na MKGP – to je kršitev, ker bi morali odobritev pridobiti pred posegom.

8. Priprava na kontrolni pregled

Letni kontrolni pregledi se opravljajo v času rastne sezone in so lahko napovedani ali nenapovedani. Poleg letnih kontrolnih pregledov izvajamo še nadzorne naključne kontrolne preglede. Kontrolor ob kontrolnem pregledu pregleda vso dokumentacijo, poslopja, površine in živali ter preveri izpolnjevanje zahtev iz zakonodaje. V primeru suma uporabe nedovoljenih sredstev, bo odvzel vzorec za analizo. Za zemljišča, ki jih imate na kmetijskem gospodarstvu v uporabi, morate imeti urejene Gerke in jih morate imeti vpisane v register kmetijskih gospodarstev.

Vse ekološke pridelovalce in predelovalce prosimo, da se na kontrolo pripravite in za kontrolorja zberete naslednje dokumente:
• subvencijsko (zbirno) vlogo iz leta 2020
• izpisek iz registra kmetijskih gospodarstev,
• registre živali,
• veterinarski dnevnik,
• evidence (delovna opravila, dokupi, KOLIČINE zalag pridelkov, proizvodov...),
• recepture za predelane proizvode,
• deklaracije proizvodov,
• račune, dokazila in deklaracije za dokupljena sredstva, surovine....

Če se boste na kontrolorjev obisk pripravili, bo pregled krajši in bolj enostaven. Če ob kontroli ne bo prisoten nosilec KMG, bo kontrolor opravil kontrolo ob prisotnosti pooblaščenih oseb, ki mora kontrolorju izročiti pooblastilo.

9. Odprava kršitev ugotovljenih ob kontroli

Prosimo vas, da dokazila o odpravi kršitev ugotovljenih ob kontroli, pravočasno do predpisanega roka posredujete na naš naslov, da vam bomo lahko izdali certifikat. V primeru, da dokazil ne prejmemo, vam ne moremo izdati certifikata za sankcioniran pridelek / izdelek.

10. Naporavnane obveznosti

Pri pregledu odprtih postavk smo ugotovili, da nam nekateri še niste poravnali zapadlih računov tudi iz preteklih let. Prosimo, da sprejmete našo zahtevo za plačilo z razumevanjem. Vsem, ki ste račune že poravnali, se najlepše zahvaljujemo.

Več informacij, obrazce in vso pripadajočo zakonodajo o **ekološkem kmetovanju in predelavi ekoloških živil** ter ostale zanimivosti, lahko najdete na naši spletni strani: www.kon-cert.si, vprašanja nam lahko pošljete tudi po e-pošti.

11. Seneno mleko

Vse zainteresirane, ki želite označevati mleko in mlečne izdelke z označbo »**seneno mleko**«, vabimo, da se vključite v postopek certificiranja Zaščitene kmetijskih pridelkov in živil po obstoječih specifikacijah – Zajamčena tradicionalna posebnost.

Če še niste certificirani po shemi »**izbrana kakovost**« in bi želeli pridobiti certifikat za rejo goveda, perutnine, pridelavo mleka in mlečnih izdelkov ali pridelavo in predelavo sadja, vas vabimo, da se vključite tudi v postopke certificiranja po shemi **izbrana kakovost**.

Za več informacij o postopku certificiranja in zahtevah standarda »**seneno mleko in izbrana kakovost**« pokličite na 02 228 49 36 ali pišite na e-naslov irena.kropf@kon-cert.si in z veseljem vam bomo odgovorili na vsa vaša vprašanja.

Za vas smo dosegljivi vsak delovnik na naslednjih telefonskih številkah:

02 / 228 49 31 (J. Rantaša, B. Pesek),

02 / 228 49 22 (M. Puž, F. Leskovar)

02 / 228 49 32 (J. Pušaver)

02 / 228 49 41 (V. Aleksič)

Sodelavci Enote za ekološko pridelavo vam želimo uspešno pridelovalno sezono!

